

DASCĂLUL ȘI MENTORUL

Doina Benea (Timișoara)

Înainte de a aborda acest subiect aș vrea să spun, că poate mulți dintre voi v-ați întrebat de ce eu, de la Timișoara, am dorit să fac un simpozion: "In memoria Demetrii Tudor" și de ce lucrările pe care le prezentăm aici, fie noi, fie colaboratorii noștri mai tineri vor fi dedicate memoriei profesorului Dumitru Tudor. Am făcut acest lucru dintr-un considerent: prof. D. Tudor a reprezentat pentru arheologia Daciei sudice un factor vital, care a împins înainte cercetarea arheologică olteană, a studiat fonduri de arhivă pentru completarea informațiilor documentare despre unele situri arheologice și mai ales s-a aplecat spre tânăra generație pentru a pregăti viitori specialiști în domeniu. Preocupările sale de a face *istoria* antică apropiată marelui public au reprezentat o altă componentă a activității sale profesionale.

Trăim într-o vreme destul de agitată în care suntem tentați (sau unii dintre noi sunt tentați) că pe cei care ne-au învățat carte indiferent dacă am audiat prelegerile lor sau doar am studiat lucrările lor, să-i uităm. Ori, atunci ei reprezentau pentru noi un *model* și cred că este firesc să-i amintim pentru munca lor cinstită, tenacitatea cu care se zbăteau cu lipsa de fonduri pentru săpături, restaurare, publicații, pe care cu ce eforturi le obțineau, pentru a se continua cercetarea istorică românească. Dar un aspect nu mai puțin important îl reprezintă specialiștii formați în domeniul arheologiei clasice, care au format corpul de specialiști care au lucrat sau mai lucrează în muzeele Olteniei, Moldovei sau ale Dobrogei. Preocuparea sa pentru perfecționarea tinerilor arheologi prin doctorantură a condus la studierea unor probleme majore din istoria antică a spațiului nord-dunărean. Putem afirma astăzi cu Profesorul cu generozitate corectă, analiza lucrările mai tinerilor săi colaboratori fără a ține cont de timp său propriu ori întârzierea propriilor sale lucrări. Eu cred, că acești oameni care i-am avut noi ca profesori, pe care unii dintre noi i-am luat ca modele așa cum a spus și domnul prof.dr. Mihai Bărbulescu, fără să ne dăm seama eram dominați de personalitatea lor; pe alții i-am cunoscut după terminarea studiilor, când am terminat facultatea - cum a fost cazul meu - pe profesorul Dumitru Tudor. Activitatea de arheolog la Muzeul din Turnu Severin, m-a adus în contact cu dânsul. Nu vreau să vă spun, că a fost foarte amabil la început cu mine pentru că eram eleva lui C. Daicoviciu. Dar am rămas foarte surprinsă când a aflat că eram înscrisă la doctorat și aveam ca temă legiunile romane ale Moesiei Superior a acceptat să-mi citească fiecare referat și mai ales cu mențiunea specială să fie scris de mână, nu la mașină și eu păstrez acele referate corectate de prof. Dumitru Tudor, pentru că acuma recitindu-le îmi dau seama că a fost foarte corect cu mine și efectiv mi-a corectat chiar și unele erori din punct de vedere gramatical. Într-un cuvânt analiza textului a fost făcută riguros.

Cercetările arheologice efectuate ani de zile la Romula, Sucidava, Drobeta, mai ales la castrul de la Cătune în ultimii ani, au însemnat tot atâtea monografii care au îmbogățit literatura de specialitate românească cu lucrări de referință. Cercetările de

teren personale ori pe cele pe care discipolii săi i le trimiteau au condus la un fond documentar al Olteniei Romane impresionant concretizat în cele patru ediții ale Olteniei.

Ani de zile prof. Dumitru Tudor a fost corespondentul publicației *Fasti Archeologici* de la Roma în care populariza în rezumat toate cercetările din România de epocă romană (întreaga această arhivă se păstrează, astăzi la Muzeul Banatului din Timișoara. Așa cum întreaga sa bibliotecă a fost donată Muzeului Porților de Fier din Turnu-Severin).

Activitatea lui, poate suntem tentați acum, într-adevăr, pentru că L. Petculescu a spus mai înainte că s-a ocupat foarte mult de popularizarea istoriei, dar a scris și foarte multe pagini de istorie universală. Chiar *postum* a apărut cartea despre călătoriile împăraților Hadrian și Caracalla — mie mi-a plăcut foarte mult; — avea un condei deja înspre acest gen de istorie. Pentru mulți iubitori de istorie au rămas memorabile monografiile despre vestiții împărați romani, femeile celebre din antichitate. Toate sunt cărți care, eu cred că au încântat pe foarte multă lume și chiar pe noi când am fost studenți la istorie.

Profesorul Dumitru Tudor a avut multe preocupări pentru studiul istoriei, a lucrat atât de mult, încât practic, pe teren, a acoperit o mare parte din această Oltenie; probabil că, într-adevăr are dreptate doamna Lucia Teposu-Marinescu formația profesorului se datorează dascălului său Al. Bărcăcilă. Într-adevăr, Al. Bărcăcilă i-a format pe iluștri istorici și arheologici Ion Berciu, Dumitru Berciu, Dumitru Tudor. Toți trei au fost elevi la liceul Traian unde el era profesor și toți trei au participat la săpături. Sigur, că profesorul Tudor a fost extrem de omenos, a fost un om care a avut și defecte, dar a fost un **Om**, care și a iubit cu patimă profesiunea, a făcut-o cinstit din toate puterile sale necruțându-și sănătatea.

Volumul pe care dorim să-l publicăm ca urmare a simpozionului și care v-a cuprinde toate lucrările prezentate astăzi ți vor fi dedicate memoriei sale și va fi volumul IV din **Bibliotheca Historica et Archaeologica Universitatis Temesiensis**.